

Järfälla kommun
Kommunrevisionen

Revisionsplan 2017

2017-03-28
Antal sidor: 17

Innehåll

1.	Uppdraget	2
1.1	Förtroendevalda revisorer	2
1.2	Sakkunnigt biträde	2
2.	Järfälla kommuns organisation	3
3.	Övergripande riskanalys	7
3.1	Ekonomisk ställning och utveckling	7
3.2	Intern kontroll	8
3.3	Informationssystem	9
4.	Redovisningsrevision	10
4.1	Syfte och omfattning	10
4.2	Väsentlighetstal	10
4.3	Redovisningsprinciper	10
4.4	Granskningsmetod	10
4.5	Årsredovisning	11
4.5.1	Resultat- och balansräkningar	11
4.5.2	Förvaltningsberättelse	11
4.5.3	Kassaflödesrapport	11
4.5.4	Sammanställd redovisning	12
4.6	Delårsrapport	12
5.	Förvaltningsrevision	12
5.1	Syfte och omfattning	12
5.2	Övergripande ansvarsgranskning	12
5.3	Tidigare utförda fördjupningsgranskningar	13
6.	Fördjupningsgranskningar 2017	15
6.1.1	Beslutade granskningar	15
6.1.2	Granskningsförslag	15
7.	IT-stöd	16
8.	Sammanträden och möten	16
9.	Utbildning och konferenser	16
10.	Tidplan	16

1. Uppdraget

1.1 Förtroendevalda revisorer

Den kommunala revisionen regleras i 9 kap i Kommunallagen (KL). Revisorerna ska (§9) årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden, i den omfattning som följer av god revisionsred.

Revisorerna prövar (§9)

- om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och
- om den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna ska (§9a) särskilt bedöma om resultatet i delårsrapporten och årsbokslutet är förenligt med av fullmäktige beslutade mål.

Revisorerna avger (16§) varje år till fullmäktige en revisionsberättelse med redogörelse för resultatet av den utförda revisionen.

För revisorerna gäller av kommunfullmäktige beslutat reglemente.

1.2 Sakkunnigt biträde

Enligt 9 kap 8§ Kommunallagen ska revisorerna i sin granskning biträdas av sakkunniga. Uppdraget innebär att biträdet bistår kommunrevisorerna i enlighet med de uppdrag som specificeras i revisionsplanen och som i övrigt överenskomts. Uppdraget omfattar biträde vid revisionsplanering samt granskning och bedömning av den kommunala verksamheten och av kommunens delårsbokslut och årsredovisning i enlighet med kommunallagen, god revisionsred och kommunens revisionsreglemente och definieras närmare i särskilt uppdragsavtal.

Bitrådets uppgift är att genom planering, genomförande och rapportering av granskning ge de förtroendevalda revisorerna underlag för sin revisionsberättelse samt att ge sakkunniga råd i formuleringen av denna.

Revisionsplanen upprättas i samråd mellan biträdet och kommunrevisorerna och fastställs slutligt av kommunrevisorerna. Revisionsplanen omfattar nämnda planeringsfas, revisionsprojekt, internkontrollgranskning med löpande rutingranskning, verksamhetsuppföljning, rådgivning till de förtroendevalda revisorerna, administration samt avslutande årsrevision av kommunens bokslut och årsredovisning, inklusive den sammanställda redovisningen (koncernredovisningen).

2. Järfälla kommuns organisation

Efter valet 2014 har kommunen följande organisation:

<i>Politiskt organ</i>	<i>Politiskt ansvariga</i>	<i>Förvaltning</i>	<i>Förvaltningschef</i>
Kommunfullmäktige	Ordförande: Anette Lindered 1:e vice ordf: Anita Mickos 2:e vice ordf: Anneli Johansson		
Kommunstyrelsen	Ordförande: Claes Thunblad 1:e vice ordf: Mikael Jämstved 2:e vice ordf: Cecilia Löfgren	Kommunstyrelseförvaltningen	Kommundirektör: Christina Rapp Lundahl Kommunikationschef: Per Rydén Ekonomidirektör: Anette Ömossa Personaldirektör: Annette Ekström Samhällsbyggnadsdirektör: Emelie Grind Chef för administrativa avd: André Hagberg
Barn- och ungdomsnämnden	Ordförande: Eva Ullberg 1:e vice ordf: Rita Melki 2:e vice ordf: Dan Engstrand	Barn- och ungdomsförvaltningen	Barn- och ungdomsdirektör: Minna Avrin Verksamhetschef barn o elever 0-11 år: Margareta Odham Verksamhetschef för elever 6-16 år: Anneli Jeppsson
Familjerättsnämnd	Ordförande: Inger Kindgren		
Kompetensnämnd	Ordförande: Christian Bengtzeliuss 1:e vice ordf: Irma Lindell Estun 2:e vice ordf: Emma Feldman	Kompetensförvaltningen	Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör: Annika Ramsell
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	Ordförande: Mika Metso 1:e vice ordf: Wilhelm Eriksson	Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen	Kultur- och fritidsdirektör: Pernilla Järverot Programchef kultur och fritid: Bo Majling

	2:e vice ordf: Lennart Nilsson		
Miljö- och bygglovs- nämnden	Ordförande: Aphram Melki 1:e vice ordf: Andreas Fogeby 2:e vice ordf: Björn Lindforss	Bygg och miljö- förvaltning	Bygg- och miljödirektör: Mikael Rångeby
Socialnämnden	Ordförande: Bengt Harju 1:e vice ordf: Anette Lindered 2:e vice ordf: Nikoletta Jozsa	Socialförvaltning- en	Socialdirektör: Johan Bergman
Tekniska nämnden	Ordförande: Amanda Palmstierna 1:e vice ordf: Solveig Byberg 2:e vice ordf: Björn Falkeblad		
Valnämnden	Ordförande: Eva Dazley		

Valet 2014 ledde till följande mandatfördelning: S-20, MP-6, C-3, V-4, M-17, FP-4, KD-3, SD-4. Kommunalråden representerar Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet.

Kommunens verksamheter hade under 2016 följande finansiering:

NÄMND	nettokostnader, mnkr				
	Tertial- bokslut 2 16-08-31	Årsbudget 2016	Prognos 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015
Kommunstyrelsen	1,8	243,7	243,4	0,3	4,2
Barn- och ungdomsnämnden	42,5	1 507,7	1 477,5	30,2	8,4
Kompetensnämnden	0,6	348,3	361,4	-13,1	-14,3
Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden	3,5	138,5	137,5	1,0	2,3
Socialnämnden	-19,2	1 207,9	1 216,8	-8,9	1,3
Familjerättsnämnden	-0,1	4,5	4,5	0,0	0,3
Tekniska nämnden Skattefinansierat	1,7	137,2	137,2	0,0	-11,6
Tekniska nämnden Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tekniska nämnden Avfall	-0,5	0,0	2,9	-2,9	0,0
Miljö- och bygglovsnämnden	2,6	11,3	10,8	0,5	3,8
Summa	32,9	3 599,1	3 592,0	7,0	-5,7
Resultatregleringsanslag	20,1	20,1	0	20,1	--
Totalt	52,9	3 619,2	3 592,0	27,1	-5,7

Största nämnder är barn- och ungdomsnämnden och socialnämnden. Obalanser i ekonomin finns i ett par verksamheter inom Kompetensnämnden och Socialnämnden.

Kompetensnämnden aviserar i delårsrapporten ett underskott på -18 mkr avseende gymnasieutbildning varav -17 mkr förklaras av fler elever än budgeterat samtidigt som de egna gymnasieskolorna prognostiserar ett underskott på -6 mkr beroende på omställningskostnader.

Socialnämnden prognostiserar ett underskott på -19 mkr avseende Funktionshinder, till största delen orsakat av markant volymutveckling för personlig assistans och bostad med särskild service.

Kommunen växer snabbt och har en omfattande verksamhet med markexploatering. För 2016 redovisas ett prognostiserat verksamhetsöverskott på mer än 300 mkr.

mnkr	Budget 2016	Tertialbokslut 2 2016	Prognos 2016	Avvikelse 2016
Omsättningstillgångar, drift				
Inäkter	409,8	297,1	409,9	0,1
Kostnader	-32,5	-16,6	-35,9	-3,4
Nettointäkter, drift	377,3	280,5	374,0	-3,3
Anläggningstillgångar				
Inkomster	79,2	48,8	57,3	-21,9
Utgifter	-200,7	-35,4	-91,9	108,8
Nettoutgifter, investering	-121,5	13,4	-34,6	86,9
Summa exploateringsnetto	255,8	293,9	339,4	83,6

Investeringsbudgeten för 2017 pekar på investeringar kring 1,5 miljarder kr.

Nämnd, tkr	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019	Totalt 2017-2019
Kommunstyrelsen inkomster	26 727	95 257	93 007	214 991
Kommunstyrelsen utgifter	-392 186	-496 706	-553 990	-1 442 882
Tekniska nämnden exkl fastighet	-374 645	-252 433	-159 910	-786 988
Tekniska nämnden fastighet	-712 450	-401 500	-294 850	-1 408 800
Barn- och ungdomsnämnden	-6 000	-12 000	-12 000	-30 000
Kompetensnämnden	-950	-950	-950	-2 850
Kultur-, demokrati och fritidsnämnden	-3 300	0	0	-3 300
Socialnämnden	-3 450	-3 275	-3 100	-9 825
Familjerättsnämnden	-50	-50	-50	-150
Summa inkomster	26 727	95 257	93 007	214 991
Summa utgifter	-1 493 031	-1 166 914	-1 024 850	-3 684 795
Totalt investeringsnetto kommunen	-1 466 304	-1 071 657	-931 843	-3 469 804

3. Övergripande riskanalys

3.1 Ekonomisk ställning och utveckling

Fem år i sammandrag:

	2015	2014	2013	2012	2011
Folkmängd	72 429	70 701	69 167	68 210	67 320
Skattesats för kommunen	18,98	18,98	18,98	18,63	18,63
Resultat enligt balanskrav mkr	-9	218	46	-16	0
Resultat exkl jämförelsestö- rande poster mkr	17	25	8	-111	-58
Återbetalda AFA-premier	18	-	38	40	-
Reavinster mkr	218	167	207	169	34
Redovisat resultat *	210	385	228	98	-44
Bruttoinvesteringar mkr	976	917	604	582	508
Balansomslutning mkr	6 869	6 148	6 382	6 142	5 701
Soliditet inkl total pensions- skuld %	13	10	4	2	-1
Långfristiga lån mkr	1 110	1 130	910	960	957
Borgensåtaganden mkr	889	913	1 058	1 522	1 637

* Under 2014 skedde en värdeöverföring från JHAB med 193 mkr som redovisades över resultaträkningen

Kommunen har de senaste fem åren redovisat svaga resultat exklusive jämförelsestörande poster. De tre senaste åren har reavinster bidragit med närmare 600 mkr vilket lett till att de tre senaste årens *redovisade* resultat varit goda. Reavinsterna härrör från den markexploatering som följer av kommunens starka tillväxt med årlig befolkningsökning på omkring 1.000 personer, senaste åren drygt 1.500 personer.

Från och med 2016 redovisas vinster från markförsäljning som verksamhetsintäkter, inte som reavinster. Dessa intäkter kommer framöver att fortsatt särredovisas men kommer inte att räknas bort i avstämningen mot balanskravet. Det innebär att kommunens balanskravsresultat kommer att bli betydligt bättre de närmaste åren.

För 2016 har kommunen i delårsrapporten per 2016-08-31 prognostiserat ett resultat på 4 mkr exkl markförsäljningar och 378 mkr inkl markförsäljningar.

Kommunen planerar att under de närmaste åren, 5-15 år, ha en fortsatt kraftig tillväxt. Under den tillväxten kommer fortsatta reavinster att bidra till både resultat och finansiering. PWC har på kommunens uppdrag tagit fram en analys över den långsiktiga utvecklingen. PWCs rapport konstaterar att kapitalbehovet kommer att bli mycket stort under den analyserade perioden. Den politiska ledningen i kommunen menar dock att PWCs rapport är alltför statisk och att effektiviseringar är möjliga att genomföra med stor påverkan på kapitalbehovet. Enighet råder dock om behovet av rejäla årliga resultat. Kommunen har under 2016 presenterat en egen, grov kalkyl över Barkarbyområdet och kommit fram till inkomster på cirka 11 miljarder kr och utgifter på ca 11 miljarder kr. Under de senaste åren har framkommit behov av marksaneringar inom olika områ-

den i kommunen. En viktig orsak är att fyllnadsmassor under 60-talet hämtades från förbränningsanläggning. I planarbetet har kommunen under hösten mött motstånd från länsstyrelsen rörande risken för översvämningar.

Det är vår uppfattning att de senaste årens resultat exklusive jämförelsestörande poster och exklusive markförsäljningar är för lågt. Kommunen borde ett "normalår" ha ett resultat på 50-100 mkr både för att täcka kapitalbehov och den knappa marginalen till underskott. För 2017 har fullmäktige beslutat om ett överskottsmål på + 57 mkr exkl markförsäljningar. För markexploatering har budgeterats ett överskott på ca 750 mkr.

Preliminärt resultat för helåret 2016:

Resultaträkning, mnkr	Bokslut 2015	Budget 2016	Bokslut 2016	Budget-avvikelse 2016
Verksamhetens intäkter	1 037,9	922,8	1 041,7	118,9
Exploatering, nettointäkter	--	377,3	367,8	-9,5
Verksamhetens kostnader	-4 058,2	-4 303,2	-4 445,3	-142,1
Avskrivningar	-147,5	-205,0	-178,8	26,2
Verksamhetens nettokostnader	-3 167,8	-3 208,1	-3 214,6	-6,5
Skatteintäkter	2 900,9	3 083,6	3 068,3	-15,3
Gen. Statsbidrag och utjämning	482,5	540,4	558,2	17,8
Finansiella intäkter	48,7	22,8	24,9	2,1
Finansiella kostnader	-54,7	-36,4	-38,6	-2,2
Årets resultat	209,6	402,3	398,2	-4,1
Varav exploateringsredovisning	--	377,3	367,8	-9,5
Årets resultat exkexploateringsredovisning	209,6	25,0	30,4	5,4

Utfallet ligger nära det prognostiserade resultatet.

3.2 Intern kontroll

Det åligger styrelse och nämnder att se till att den interna kontrollen är tillräcklig (KL 6 kap 7§). Arbetet med den interna kontrollen har bl a formaliserats i reglemente för intern kontroll och riktlinjer för tillämpning av reglementet. Varje styrelse och nämnd bör upprätta och följa en plan för egen uppföljning av den interna kontrollen.

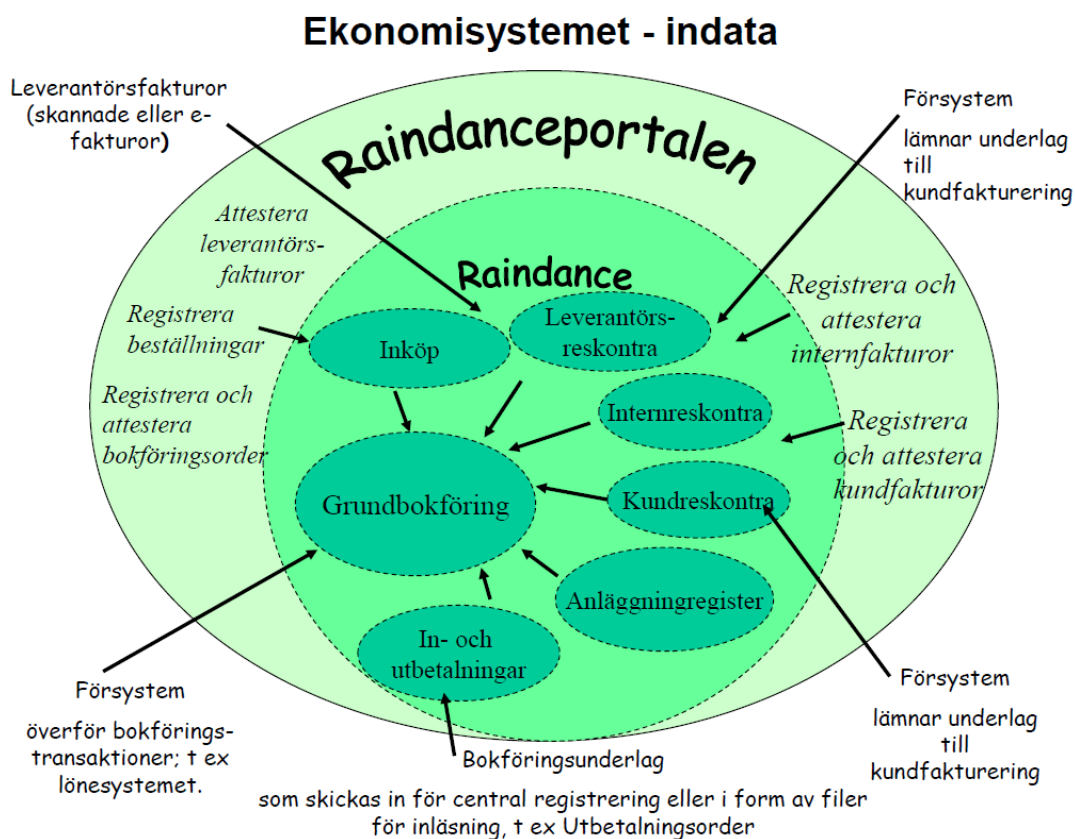
En viktig årlig uppgift för revisorerna är att granska den interna kontrollen, bl a befintlighet och efterlevnad av olika styrdokument. Granskningen sker bl a genom en uppföljning av nämndernas egen uppföljning av intern kontroll i årligen fastställda intern kontroll-planer.

Det är vår uppfattning att den interna kontrollen förbättrats de senaste åren vilket kan spåras i bl a fullmäktiges fastställande av Riktlinjer för intern kontroll november 2013 och även den förbättrade budgetefterlevnaden i styrelse och nämnder.

Enligt riktlinjerna ska Kommunstyrelsen utvärdera och bedöma nämndernas interna kontroll och redovisa slutsatser i årsredovisningen. Enligt riktlinjerna är vidare förvaltningschef ansvarig för att minst en gång om året skriftligen rapportera till styrelse/nämnd och ge en samlad bedömning om hur den interna kontrollen fungerar. Efterlevnaden av riktlinjerna för intern kontroll bör granskas och med viss regelbundenhet även genom fördjupningsgranskningar.

3.3 Informationssystem

Kommunens huvudbok finns i ekonomisystemet Raindance och detta system matas med information från ett antal försystem;

Revisionen har konstaterat brister i IT-enhetens funktion. Konsultföretaget KnowIT har på uppdrag av kommunen utrett IT-enhetens funktion och pekat på en rad brister som är under åtgärdande.

4. Redovisningsrevision

4.1 Syfte och omfattning

Granskningen syftar till att enligt KL 9 kap 9§ pröva om verksamheten sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Biträdet gör en översiktlig granskning av delårsrapporten och en granskning av bokslutet i årsredovisningen. Biträdet granskar och bedömer också den interna kontrollen i viktiga rutiner i den löpande redovisningen.

Granskningen av delårsrapport och bokslut syftar till att pröva om rapporterna ger en rättvisande bild av det ekonomiska utfallet och att de upprättas i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed så som den definieras av bl a Rådet för kommunal redovisning, RKR och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL.

4.2 Väsentlighetstal

Väsentlighetstal	Arbetsväsentlighet	Gränsvärde för påpekande i rapport
20 mkr	10 mkr	5 mkr

Ovan fastställda värden utgår bl a från det allmänna intresse väljare, skattebetalare, brukare och massmedia har av kommunalt bedrivna verksamheter. För områden som regleras av skattelagstiftning och liknande kan gränsvärdet för påpekande i rapport läggas lägre.

4.3 Redovisningsprinciper

Järfällas kommun följer den kommunala redovisningslagen och tillämpar rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

4.4 Granskningsmetod

Granskningen utförs med utgångspunkt från väsentlighet och risk, dvs fokus läggs på poster och belopp som är av väsentlig storlek och där risken för fel bedöms som störst. Olika granskningsmetoder kan användas för olika felrisker.

Den interna kontrollen i viktiga rutiner i den löpande redovisningen granskas och bedöms. Där rutinerna bedöms fungera väl görs en mindre omfattande substansgranskning i samband med granskningen av årsbokslutet. De väsentliga poster som skapas genom beräkningar detaljgranskas. Väsentliga verksamhetsövergripande poster substansgranskas där det är möjligt genom avstämning mot externa bekräftelser och i övrigt genom detaljgranskning.

Delårsrapporten per 31 augusti och budgetuppföljningen per 30 april granskas översiktligt genom bedömning av tillämpade redovisningsprinciper, analyserande jämförelser med budget och föregående år och verifieringar av väsentliga poster som skatteintäkter och pensions- och andra löneskulder.

4.5 Årsredovisning

4.5.1 Resultat- och balansräkningar

<i>Väsentliga poster</i>	<i>Större risker</i>	<i>Granskningsinriktning</i>
Skatteintäkter och statsbidrag	Felaktig beräkning, felaktig periodisering	Analytisk granskning och detaljgranskning
Pensionsskuld	Felaktig beräkning	Analytisk granskning och detaljgranskning
Löneskulder	Bristande periodisering	Analytisk granskning och detaljgranskning
Anläggningstillgångar	Bristande rutiner för aktivering leder till för låga avskrivningar och att kostnader redovisas som tillgångar. Felaktig tillämpning av komponentmetoden.	Rutingenomgångar, stickprov.
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Bristande rutiner för periodisering	Rutingenomgång med stickprovsvis verifiering
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Bristande rutiner för periodisering	Rutingenomgång med stickprovsvis verifiering
Markexploatering	Felaktig värdering, felaktiga vinster	Stickprovsvis verifiering
Riktade statsbidrag	Ofullständiga eller felperiodiserade intäkter	Genomgång av rutiner och kontroller. Detaljgranskning.

Felriskerna i redovisning av markexploatering och riktade statsbidrag bedöms som relativt höga.

4.5.2 Förvaltningsberättelse

<i>Avsnitt</i>	<i>Risk</i>	<i>Granskningsinriktning</i>
Ekonomisk information inkl budgetjämförelse och avstämning mot balanskrav	Otillräckliga analyser. Felaktig hantering av udda poster.	Analytisk granskning
Investeringsverksamhet	Ofullständig redovisning	Analytisk granskning
Mål och måluppfyllelse	Ofullständig redovisning	Analytisk granskning

4.5.3 Kassaflödesrapport

Granskning görs att rapporten upprättas i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation RKR 16 Redovisning av kassaflöden.

4.5.4 Sammanställd redovisning

Granskning görs att den sammanställda redovisningen upprättas i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation RKR 8.1 Sammanställd redovisning.

4.6 Delårsrapport

Delårsrapporten granskas översiktligt, utifrån en väsentlighets- och riskanalys. Granskningen omfattar följande aktiviteter:

- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi.
- Granskning att delårsrapporten innehåller de uppgifter som krävs enligt lag om kommunal redovisning och att rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning efterlevts.
- Översiktlig granskning att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning.
- Översiktlig granskning om kommunstyrelsens och nämndernas uppföljningsrutiner, prognoser och analyser är tillförlitliga och att de ger förutsättningar för korrekta bedömningar.
- Översiktlig granskning av kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att uppnå de fastställda finansiella målen för god ekonomisk hushållning samt bedömning om den finansiella styrningen är tillräcklig.
- Översiktlig granskning av kommunstyrelsens bedömning att uppnå fastställda verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning.

5. Förvaltningsrevision

5.1 Syfte och omfattning

Syftet med granskningen är att enligt KL 9 kap 9§ pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. Viktiga delar av denna granskning, såsom ekonomiska analyser och granskning av kameratele intern kontroll, sker inom ramen för redovisningsrevisionen (se avsnitt 4).

5.2 Övergripande ansvarsgranskning

Granskningen syftar till att bedöma kommunstyrelsens och nämnders styrning, uppföljning och kontroll av bedrivna verksamheter. Inriktning sker mot

- Mål med koppling till verksamhet och ekonomi
- Budget och uppföljning

- Kvalitet
- Måluppfyllelse
- Styrning och kontroll

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövning, som regleras i kommunallag och i god revisionsordning och avser politiskt ansvar för verksamheten.

Kommunallagen och god revisionsordning förutsätter att all verksamhet granskas årligen. Med all verksamhet avses enligt god revisionsordning en översiktlig granskning av den styrning som nämnder och förvaltningar utövar för att uppfylla den uppgift och nå de mål som givits av fullmäktige.

Den övergripande ansvarsgranskningen sker genom granskning av

- Delårsrapport
- Årsredovisning
- Intern kontroll
- Läsning och uppföljning av protokoll i fullmäktige, styrelse och nämnder
- Diskussioner vid sammanträden
- Möten med presidier och förvaltningsledningar

5.3 Tidigare utförda fördjupningsgranskningar

De senaste åren har följande fördjupande förvaltningsrevisionella granskningar genomförts:

År 2016

- Attester vid inköp
- Löneadministration och löneredovisning
- Utredningar
- LSS
- Förskola
- Investeringar (pågående)
- Riktade statliga bidrag
- IT (pågående)

År 2015

- Budgetprocessen
- Drift/investering
- Uppföljning granskning integration
- Flyktingmottagande
- Uppföljning tidigare granskningar
- IT och telefoni
- Intern kontroll inköp IT-utrustning
- Jobb 200 och Jobb 100

År 2014

- Individ- och familjeomsorg, externa utförare
- Finansförvaltning
- Kommunens långsiktiga finansiering
- Olyckor och förebyggande arbete
- Kvalitetsuppföljning av externa och interna utförare
- Underhåll materiella anläggningstillgångar
- Kommunens intäkter
- Individ- och familjeomsorg, internt utförande

År 2013

- Kommunens bilpark
- Styrning och uppföljning löner
- Integration
- Trygg och snygg
- Elevvård
- Kommunens ekonomiska utveckling
- Biståndshandläggning inom äldreomsorgen (januari-februari)
- Biståndshandläggningen, uppföljning (oktober)

År 2012

- Finansiell planering
- Biståndsbedömning äldreomsorg
- Entreprenader äldreomsorg, uppföljning
- Kommunstyrelsens uppsiktsplikt
- Resursfördelning inom grundskolan
- Ekonomisk styrning och uppföljning i socialnämnden
- Uppföljning av tidigare års rapporter

År 2011

- Administrativa rutiner vid YTC
- Skattekraft
- Kommunkompassen
- Entreprenader inom äldreomsorg
- Individ- och familjeomsorgen
- Intern kontroll
- Efterlevnad av LOU
- Styrning av investeringar
- Kommunens styrmodell

6. Fördjupningsgranskningar 2017

6.1.1 Beslutade granskningar

Projektplaner har beställts för att genomföra följande granskningar:

- Markexploatering
- Upphandling
- Vårdförbättringsjobb

6.1.2 Granskningsförslag

Diskussioner förs rörande fördjupning inom följande områden:

- Marksanering; Olika områden i kommunen är i behov av sanering.
- Bygglov; I Huddinge kan bygglov sökas på nätet.

- Systemstöd; Kostnad, beroende effektivitet för köpta system.
- Utbetalningar till personer som flyttat utomlands; Kontroll?
- Intern kontroll; efterlevnaden av kommunens egna riktlinjer
- Barnperspektivet.

7. IT-stöd

Granskning utförs med IT-stöd. Där det är lämpligt används verktyg för dataanalyser.

8. Sammanträden och möten

Revisorerna sammanträder ca 12 gånger per år. Möten hålls också löpande med presidier och förvaltningsledning. Som del av granskningen 2017 planeras möten med

- KFs presidium
- KS presidium
- Kommundirektör och ekonomichef

9. Utbildning och konferenser

De förtroendevalda revisorerna fortbildar sig genom deltagande i konferenser och erfarenhetsutbyten med andra kommunrevisorer. Biträdet bistår med utbildning i gällande regelverk som kommunallag och förvaltningslag samt aktuella frågor som balanskrav, pensionsskuld och god revisionsssed.

KPMG håller en endags utbildning i januari varje år, 2017 på temat trygghet för alla.

KPMG håller även i november en endagsutbildning.

10. Tidplan

<i>Aktivitet</i>	<i>Tidpunkt</i>
Övergripande planering klar	Februari 2017
Förvaltningsrevisionens projekt definierade	Februari-juni 2017
Projektplaner (separat dokument för varje projekt)	Februari-augusti 2017
Genomförande förvaltningsrevisionella projekt	Mars-december 2017
Granskning budgetuppföljning per 30 april	Juni 2017
Granskning löpande redovisning och delårsrapport	September-oktober 2017
Granskning bokslut och årsredovisning	Februari-mars 2018
Rapportering och slutsatser från utförd granskning	Löpande

Revisionsberättelse	April 2018
Sammanträden	Löpande
Läsning protokoll från styrelse, nämnder och utskott	Löpande
Möte med KFs presidium	Vår och höst
Möte med KS presidium och kommunledningen	Vår
Andra möten	Löpande, efter behov